

הבינני ואחיה

אצרות דעת, נטפי חיוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגד"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

הבינני ואחיה

התבוננות וחיוק במשעולי החיים

כיצד נעשה השתדלות כראוי? הסיבה לקושי בהשגת פרנסה!

את לחמך? רצית לדעת מדוע גם כשהלוית מעות לחברך ואתה מבקש ממנו שנתיים לאחר זמן הפירעון לפרוע אותך, הוא דוחה אותך מיום ליום בכל מיני תירוצים שונים ומשונים? דע לך שאין כל המניעות קשורות לתכונותיהם של האנשים שאתה בא עמיהם במגע ואף לא בעניינים טכניים כאלה ואחרים, אלא במה שהמקטרגים עומדים בשמים ומונעים ממך השפע בכל כוחם.

לשונות השגורים בפי האנשים: וכי סבור אתה שחצי מיליון דולר מגיע ברגל?! צריך להזיע הרבה עד שמרוויחים חצי מיליון דולר! וכי סבור אתה שתוכל לקבל מעשיר פלוני סכום גדול?! לא, אין זה פשוט כל-כך, אין הוא נותן לכל אחד. אם תחניף לו חמש שנים או עשר, אולי אז יפתח לך את כיסו. כך נוהגים באופן טבעי להסביר כל פעם מדוע מורכב מאוד להשיג כסף ומדוע אי אפשר להתפרנס בקלות... חשבת שאם תשקיע במקום פלוני תתעשר?! ישנם אנשים חכמים ונבונים ממך שניסו להשקיע שם ולא הצליחו! כל אלו לבושים גשמיים הם, הסיבה האמיתית מדוע קשה לו לאדם להשיג את פרנסתו, היא מפני המקטרגים המעכבים את השפע.

מתעוררים קטרוגים

ה'מאור עינים' משווה את הפרנסה ללידה, וכפי שבמקשה לילד הולכים אצל חכם וצדיק ומרבים בתחנונים לפני מלכו של עולם, כי כשבאים להוריד נשמה ממקום עליון מאוד לעולם התחתון קמים המקטרגים לעכב, כן הוא ממש כשבאים להוריד השפע מהעולם העליון לעולם התחתון, וכדרך שאמרו במסכת תענית (נ, א): בשעה שהשמים נעצרים מלהוריד מטר, דומה לאשה שמחבלת ואינה יולדת... נאמרה עצירה בגשמים ונאמרה עצירה באשה... נאמר לידה באשה ונאמר לידה בגשמים... נאמר פקידה באשה ונאמר פקידה בגשמים.

ומבאר בעל מאור עינים שכן היה כאשר בא הקב"ה להוריד את התורה לישראל, וכמו שאמרו (שם ט, א) גדול יום הגשמים כיום שניתנה בו תורה, כי גם שם היה קטרוג כנוודע

ליום יומיים ולאחר מכן יחזור לסורו, אלא נצטרך לברר תחילה מה שורש מצוקתו ואז נוכל להתאזר במידת הסבלנות וללכת עמו לפי דרכו בדרך ארוכה שהיא קצרה כדי לפתור את הקושי מן היסוד.

ומטעם נוסף נחוץ מאוד לאמץ את דברי בעל מאור עינים, כי הנה כשהאדם שומע דרשות הרבה וקורא בספרים שלפי האמת קל מאוד להשיג הפרנסה, ביום מן הימים תטפח לו המציאות הפרטית על פניו ואז לא יישאר אצלו שום זכר מכל מה ששמע או למד, כי המציאות שירגיש על בשרו תגבר על האמת ששמע או ראה מפי ספרים וסופרים, וישכח את כל מה ששמע או ראה. אולם בעל מאור עינים בא ומגלה לנו שלפי האמת השגת הפרנסה היא באמת דבר קשה מאוד, אך לא מהסיבה השגורה בפי אנשי העולם, אלא מסיבה אחרת, וכשנדע מהי סיבה זו, ממילא נדע מה לעשות כדי להשיג את הפרנסה, ואז תראה שפרנסתך באה אליך בשפע גדול.

סדר ירידת השפע ממרים

ובכן, כך מבאר בעל מאור עינים את הסיבה לקושי בהשגת הפרנסה: השפע הבא על האדם מקורו במקום גבוה מאוד בעולמות העליונים, וכדי שיוכל להגיע אל האדם בזה העולם, הוא צריך ללכת מרחק רב מאוד כי הוא צריך לרדת מעולם לעולם ולהתגשם יותר ויותר עד שיוכל האדם לקבלו. והגם שאין שום דבר שקשה לו להשיג, וכפי שהיה יכול לברוא את העולם באות ה"א כן הוא יכול להוריד את כל השפע הנצרך לכל בני העולם ברגע אחד מהמקום הגבוה ביותר עד למקום הנמוך ביותר, מכל מקום הקושי לקבל הפרנסה ברווח נעוץ בכך, שכדי שירד השפע מעולם לעולם הוא מוכרח להצטמצם, וצמצום זה נעשה על ידי התעוררות הנהגת הגבורות, וכיון שמתעוררת אז הנהגת הגבורות, מתעוררים יחד עמה גם מקטרגים הבאים וצועקים שאין אדם זה ראוי לשפע, וכיון שהאדם המבקש את פרנסתו צריך להתדיין עם מקטרגים אלו ולהתגבר עליהם, לפיכך קשה לו כל כך השגת הפרנסה.

רצית לדעת מדוע אתה מתייגע עד שאתה משיג

בדרך כלל באים בני אדם המתבוננים סביבותיהם למסקנא כי השגת הפרנסה קשה מנשוא. הם רואים כיצד המשפחות גדלות בס"ד והילדים מגיעים לפרקן ובד בבד היוקר מאמיר מיום ליום ואין הקומץ משביע את הארי. ואפילו אלו שזכו ויש להם צינור רחב להתפרנס, כשמתבוננים על מקומם ורואים כי רוב רובם של בני אדם מתייגעים הרבה להביא טרף לביתם, הם מבינים שענין הפרנסה אינו דבר קל.

והנה בדרך כלל הדבר הראשון שעושה האדם בתחילת חייו כדי להתמודד עם ענין הפרנסה שנראה לו ענין קשה עד מאוד, הוא ריבוי ההשתדלות. וכשעוזר לו הקב"ה ודרך זו אינה מצליחה בידו, שהרי דרך השקר היא, הוא עובר לשמוע דברי חזק ודרשות, ומתחיל להבין שהוא זקוק לביטחון בה' ולא כפי שהיה סבור מתחילה שיוכל להסתדר בכוחות עצמו. אולם גם לאחר שהוא הולך ומתחזק באמונה וביטחון, עדיין נשאר לו חקוק בלבו כי קשה מאוד להשיג הפרנסה אלא שיש עצות להשיג מעט פרנסה טיפין טיפין על ידי אמירת מזמורי תהלים בהשתכחות הנפש ועל ידי חיוק הביטחון.

השגת פרנסה הוא באמת דבר קשה

בגליונות הקודמים הבאנו בארוכה על כך שלא נבטח בשום דבר מלבד בה' אלו קינו, ושאפילו כשעושים את מעט ההשתדלות שמחויבים לעשות, לא נבטח בהשתדלותנו שהיא מה שמועילה לנו להשיג את פרנסתנו, אלא נאמין בלב שלם שהקב"ה הוא זה שמביא לנו את פרנסתנו ולא שום דבר חיצוני.

ונראה שלא נוכל להמשיך בדברי רבינו המחבר בעל "חובות הלבבות" בטרם נראה את דברי הרה"ק בעל "מאור עינים" זיע"א (בפרשת ואתחנן), בבארו לנו את הטעם האמיתי שקשה כל כך להשיג הפרנסה.

ונחוץ מאוד לדעת זאת, כי כשבאים לפתור איזה קושי צריך לדעת מה מקור הקושי. וכפי הידוע כעין זה בענייני חינוך, שאם אין הילד מתנהג כשורה מפני שמציק לו דבר מה בלבו, לא נוכל להמציא לו פתרונות קלים שאינם חודרים לעומק הקושי, כי אלו יועילו לו רק

צורכי הגוף מול צורכי הנשמה, מהו האיזון הראוי בניהם?

כיצד עלינו לפעול מול הגוף המושך אותנו מטה?

דורון, תפילה ומלחמה בחיי המעשה, דבר יום ביומו!

אלינו ולרכב עליו, והדרך למשכו אלינו היא בזה שנראה לו כאילו אנו נכנעים מפניו, כי אז הוא יתקרב אלינו בחשבו שאנו בשלום עמו, וכשיתקרב אלינו, מיד נכניע אותו ועוד נשתמש בו להצלחתנו בבחינת כי ממנו ניקח לעבוד את ה'.

יצר - שמאל דוחה וימין מקרבת

זהו מה שאמרו חז"ל (סוטה מז, א) "צר שמאל דוחה וימין מקרבת". האדם מורכב מגוף ונשמה אשר סותרים זה את זה. בעוד הגוף מושך אותו כלפי מטה, הנשמה מושכת אותו כלפי מעלה. ואולם, אע"פ שהם עומדים בסתירה מוחלטת, אין האדם יכול להשיג שום עליה רוחנית מבלי שיספק לגופו את כל צרכיו.

והגם שידוע כי על האדם למעט בסיפוק צרכי גופו, מכל מקום אין לו בשום אופן להתעלם ממנו, כי אם יתעלם ממנו, לא יוכל לעבוד את בוראו ולא ימצא עליה לנשמתו, ויהיה דומה לאותו בעל עגלה שהרעיב את סוסו עד מוות ואחר כך התגאה לאמור: סוסי היקר כמעט ונהפך למלאך מרוב סיגופים, אלא שיום אחד בטרם נתקיים הדבר... שבק לן חיים, יהי זכרו ברוך... אם יסגף האדם את עצמו ולא יתן כלום לסטרא אחרא, סופו שיפול שדוד ויגיע לשאול תחתית. מוכרח הוא לספק את צרכי גופו וליתן בכך מעט לסטרא אחרא, ורק כך יעלה מעלה ויקנה עולם הבא.

דבר זה נכון לגבי כל סוגי היצר הרע, וכל החכמים המחוכמים שניסו להתעלם מזה, יצאו בשן ועין... ועלינו להזכיר זאת לעצמנו ערב ובוקר וצהריים, שיש לנו גוף המושך אותנו כלפי מטה, ושואנו מוכרחים ליתן לו דורון פעם אחר פעם כדי שלא ירגיש חסרון בעצמו.

העמדת פנים לכבוד

ואכן המלאכה המוטלת עלינו היא לזכור תוך כדי שאנו נותנים דורון לגופנו החומרי, שאין אנו באמת מכניעים את עצמנו מפניו. אנו רק מערימים עליו כדי שיחשוב שאנו נכנעים מפניו, ואז נוכל להתעלות על גביו.

צא ולמד מהתנהלות בני ישראל עם אומות העולם כדברי הרמב"ן והשל"ה הקדוש. כשבני ישראל בכל הדורות עושים שתדלנות אצל אומות העולם, וכי העלו בדעתם אי פעם להכניע את עצמם בפניהם?! הס מלהזכיר! בוודאי הכניעו את עצמם רק לבוראם יתברך, אלא שהראו פנים כלפי חוץ כאילו הם מכניעים את עצמם לאומות העולם. יודעים היו שבאמת העולם מתנהג על ידיהם ולא על ידי אומות העולם, אלא שמחמת היותם בגלות, נגזר עליהם לבוא ולהשתדל אצל אומות העולם שהרימו ראש, ומתוך ידיעה זו היו באים אליהם ומראים להם פנים כביכול הם נכנעים בפניהם.

הסכנה בהתרחקות אל הקצה

גם במלחמת היצר כך הוא. האיש הישראלי שואף שלא יצטרך ליתן כלום לגופו, אלא יהיה כליל לה', אך בידועו שעדיין אינו במדרגה זו ושואם יתעלם מגופו לגמרי יתעורר גופו ביום מן הימים ויקום כנגדו להפילו ארצה, הוא נותן לגופו את הצטרפויותו, ואז, כשאין גופו מרגיש חסרון, הוא מתפנה לעבוד את בוראו.

נמצאנו למדים שכאשר האדם בא להנצל מיצרו, מלבד מה שהוא זקוק למלחמה ולתפילה כי אלמלא הקב"ה בעזרו אינו יכול לו, הוא גם זקוק לדורון, דהיינו שיתן דבר מה לסטרא אחרא. וכן איתא בזוהר הקדוש (בא לד, א), שמסיבה זו התגרה היצר הרע באיוב עד שלא היה יכול לעמדו כנגדו, מפני שהקריב רק עולות ולא נתן כלום לסטרא אחרא שיהיה לו לינוק ממנו חיותו.

סוד השעיר לעזאזל ונטילת מים אחרונים

ועוד איתא כעין זה בזוהר הקדוש (תצוה קפד, ב), שזהו גם סוד השעיר לעזאזל ביום הכיפורים, ליתן דבר מה לשטן כדי שיוכל לינוק ממנו את חיותו. ומבואר שאפילו ביום הקדוש שאין בו שום שליטה לשטן, הוצרכו ליתן לו דבר מה כדי שינוק ממנו את חיותו ויניח את בני ישראל לנפשם, ובדרך זו יוכלו לנצחו ביתר קלות.

ידידע שזהו גם ענין נטילת מים אחרונים (זוה"ק פקודי רס, ב), כי בשעה שאנו ממשיכים עלינו השפע על ידי

לפעמים מתפתה לקבל אז החלטה נחושה שימעט מעתה ועד עולם באכילתו

הברכות, ובפרט על ידי ברכת המזון, אנו נותנים מעט לסטרא אחרא כדי שתניחנו לנפשנו ולא תתאמץ לגזול מאתנו השפע [מהאי טעמא נזהרים בחצרות החסידים למעט כמה שיותר בשיעור מים אחרונים, כדי שלא ליתן להם יותר מדי].

כשזה קם זה נופל

ומעתה נבוא לביאור הענין: כפי הידוע הצלחתו של יעקב תלויה בעשו, וכמו שנאמר כבר עוד בהיות יעקב ועשו ברחם אמם: "ולאום מלאום יאמץ" (בראשית כה, כג), ופירש רש"י: "כשזה קם זה נופל". מה שאומר שאין בן ישראל יכול לומר: "אתעלם לי מעשו ואלך לי לדרכי", אלא הוא מוכרח למשכו אליו, להכניעו ולעלות על גביו, ורק באופן זה יעלה מעלה מעלה. אם ינסה בן ישראל להתעלם מעשו ולא לצאת כנגדו למלחמה, הגם שבתחילה יראה לו שהוא מצליח, עד מהרה יגלה שעשו חוזר אליו בכוחות חזקים פי שמונה ומנצחו ח"ו. וכן לימדונו חז"ל (מנחות סב, א) שלא יאמר האדם "גירא בעינא דשטנא", כדי שלא יבוא השטן להתגרות בו.

על מנת שיתקיים הפסוק (עובדיה א, כא) "ועלו מושיעים להר ציון לשפוט את הר עשו", אנו מוכרחים למשכו

בפרשתינו מבואר שהתקין יעקב את עצמו לשלשה דברים: לדורון, לתפילה ולמלחמה. וכמו שמבואר ברש"י בריש הפרשה. וכתב הרמב"ן שדבר זה רמז הוא לנו גם לדורות, כאשר בני עשו יבואו להלחם עמנו, שנדע להתקין עצמנו לדורון, לתפילה ולמלחמה, ורק כך נוכל לגבור עליהם. אכן במאמר זה נבוא ונבין שלא רק בעסקנו עם בני האומות הוא כן, אלא אף במלחמתנו עם היצר כן הוא.

הדורון - להיכנע לפני עשו

תחילה נקדים בענין הדורון ששלח יעקב אבינו לעשו, שמבואר בזוהר הקדוש שלא היה זה סתם ענין של שוחח, אלא סוד גדול היה שעל ידו נצחו יעקב לעשו. זה לשון הזוהר הקדוש (וישלה קסו, ב): "תא חזי, על דא, בגין דיידע יעקב, דצאטריך ליה השתא, אתהפך ליה נקלה, ויותר חכמה ועקימו עבד בא, מכל מה דעבד לגבי דעשו, דאילו הוה ידע עשו חכמה דא, יקטיל ליה לגרמיה, ולא ייתי לדא, אבל כלא עבד בחכמתא". ובתרגום ללשון הקודש: "בוא וראה, על כן, משום שידע יעקב, שהוא צריך לו עתה, הפך לפניו לנקלה, לבזוי, ויותר חכמה וערמה עשה בזה, מכל מה שעשה מעולם נגד עשו, ואלו הרגיש עשו בחכמה זו, היה הורג את עצמו שלא יבא לזה, אבל יעקב עשה את הכל בחכמה!"

ורואים אנו מדברי הזוהר שיש סוד גדול בדורון גופא אשר בכוחו להכריע את עשו. וביותר נוכל לראות עד כמה גדול כוחה של הדורון, ממה שרש"י הקדוש הציבו בראש הסולם והקדימו אפילו לתפילה, וכלשונו: "התקין עצמו לשלשה דברים: לדורון, לתפילה ולמלחמה". והאמת היא שכן היה בסופו של דבר - הדורון שיעקב נתן לעשו פעל את פעולתו ויעקב לא הוצרך להלחם עמו.

אמנם כן, זה פשוט שיעקב היה זקוק גם לתפילה, שהרי הישועה לעולם לא תבוא בלי תפילה. ומוכרחים אנו לומר שיעקב אבינו גם התפלל, אלא שתפילתו הועילה לו שנתנית הדורון תפעל את פעולתה. ובכן, מסקנא זו מביאה אותנו לשאול מדוע לא הספיקה לו ליעקב תפילתו, ומדוע הוצרך גם ליתן לו דורון?

והנה יש מי שיאמר שנתנית הדורון היתה מעין השתדלות אשר מועילה ביחד עם התפילה.

אבל מלשון הזוהר הקדוש נראה שתכלית נתינת הדורון לא היתה לשחד את עשו ולא היתה מתורת השתדלות, אלא תכליתה היתה להיכנע לפניו ולהיפך לפניו לנקלה.

דורון - כנגד הסטרא אחרא

וכאן המקום לגלות, שכפי שנתבאר מדברי הרמב"ן שדרך זו שסלל יעקב להנצל על ידה מעשו נכונה גם לצאצאיו בעסקם עם האומות ומלכיהם, כן היא נכונה גם להנצל על ידה מקליפת עשו וארבע מאות האיש שעמו מעוכבים בעדנו מלהתקרב אל בוראנו יתברך. וכן דיברו בקודש כל הצדיקים הקדושים ואמרו כי מיעקב אבינו עלינו ללמוד לצאת כנגד הסטרא אחרא בשלשה אלה: בדורון, בתפילה ובמלחמה.

שם אתה מוצא ענוותנותו... אין גדולה בלא ענוה!

הקדמה למעשה

בפרשה זו כתוב (בראשית לב טז): "ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל". והנה במסכת ברכות (ג א) איתא: "כל הקורא לאברהם אברם, עובר בעשה, שנאמר: 'וזהו שמך אברהם'. רבי אליעזר אומר: עובר בלאו, שנאמר: 'ולא יקרא עוד את שמך אברם...' אלא מעתה, הקורא ליעקב 'יעקב' הכי נמי?! שאני התם, דהדר אהדריה קרא (לאחר זמן, בירידתו למצרים, קראו הקב"ה שוב 'יעקב'), דכתיב 'ויאמר אלוקים לישראל במראות הלילה, ויאמר יעקב יעקב'."

שאלת השאלה: מה באמת החילוק בין אברהם ליעקב? מדוע את אברהם לא קראה התורה יותר 'אברם' ומפני זה נאסר לקראו בשם זה לעולמים, ואת יעקב הוסיפה התורה לקרוא בשם 'יעקב' ומפני זה לא נאסר לקראו בשם זה. (ראה אור החיים הקדוש (פרשת וחי)

מבאר הגה"ק 'הדברי חיים' מצאנו ז"ל: "הצדיקים, ככל שהם מוסיפים להתעלות במדרגותיהם, כך מתחזקת בנפשם ההכרה שהם רחוקים מאוד ושהם רק בבחינת עקב. ולכן גם לאחר שנקרא שמו ישראל, עדיין נקרא שמו גם יעקב, ולא בטל, וזאת לרמז לדורות שדווקא על ידי שיעלה הצדיק למדרגה גבוהה ותהיה חכמתו מרובה, ממילא תגדל ענוותנותו כדי שלא תהיה חכמתו מרובה ממעשיו!"

נמצינו למדים שגלגל החוזר הוא. כשהאדם עולה במדרגה, הוא מכיר יותר בקטנותו, וכשהוא מכיר יותר בקטנותו, הוא עולה על ידי כך למדרגה יותר גבוהה, וכן הוא מוסיף והולך בלי סוף כאשר האחת גורמת לשנייה שתבוא.

הוא אומר: יעקב קשור בישראל וישראל קשור ביעקב!

וכן מבואר בכל ספרי החסידות, שאם ירצה האדם לדעת אם הוא מתקרב לבוראו או לא, יבדוק בעצמו אם ענוותנותו הולכת ומתחזקת או לא. אם היא הולכת ומתחזקת, ידע שהוא מתקרב לבוראו, ואם לאו - ידע שאין הוא מתקרב לבוראו ואינו עולה במדרגות הסולם.

כן הוא הדרך ברוחניות. ככל שהאדם רואה יותר מגדלות בוראו, כך הוא נעשה קטן יותר בעיני עצמו.

וכן מבאר הגה"ק רבי אברהם דוד מאוריטש ז"ל (ויד דליה י"ב סלול) בספר הקדוש "בת עין" (יש פרשת בחקותי): על מה דאיתא במסכת מגילה (לא א) "אמר רבי יוחנן, כל מקום שאתה מוצא גבורתו (גדולתו) של הקדוש ברוך הוא, אתה מוצא ענוותנותו" - שהיינו שכל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה אצל האדם, דע לך שקודם לכן היתה אצלו ענווה, כי אי אפשר לו לאדם לבוא לשום גדלות מבלי שתקדם לך ענווה!

נצא איפוא ונלקטה בכרמים עובדין שבין מצדיקי הדורות הענין זה, ככל שהייר, נייר קצר, מכיל במילותיו.

מעשה

מסופר שפעם הגיע הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב ז"ל לשולחנו הטהור של הגה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ ז"ל, ובהיותו שלם במידת הענווה, התיישב בסוף השולחן. לא יכול היה הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב ז"ל, בנו של הגה"ק מראפשיץ ז"ל, לסבול דא, פנה לאביו הקדוש ושאל: "מדוע נותנים לו לשבת בסוף השולחן? והלא צריכים לקרבו וליתן לו לפי כבודו!"

הבנה למעשה

השיב לו אביו: "כל המדרגות שיש לו לרבי צבי הירש, הוא רק מחמת ענוותנותו, כי כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו, ואם תכבד אותו, תחריב בזה את העולם ח"ו!"

כחסידים עלינו לדעת, שכל הגדלות שאנו רואים אצל הצדיקים, ואשר מחמת כך אנו נוסעים אליהם, באה מענוותנותם ושפלותם, ועל כן עלינו להתבונן בענוותנותם. הלא בדרך כלל אין יוצא לנו להתבונן בענוותנותם של הצדיקים שאנו נוסעים אליהם, וזאת מפני שנדמה לנו שהענווה סותרת את הנהגתם ביד רמה. אבל הצדיקים הקדומים כבר גילו לנו, שאין גדלות בלי ענווה, ואם יש גדלות בהכרח שיש ענווה, ועל כן עלינו להתבונן בענוותנותם בעינא פקיאח (כי בלי עינא פקיאח קשה מאוד לראותה לפעמים) עד שנלמד מהם עד כמה אנו רחוקים ממדרגות הצדיקים!

ואף גם זאת, ולאחר כל זאת, אמר הגה"ק 'הדברי יחזקאל' משינאווא ז"ל בשם הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב ז"ל: "כדאי לנסוע להרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב כדי להסתכל בו כשהוא פוסע שלוש פסיעות לאחר תפילת שמו"ע ולראות איך יהודי מתמלא בושה מפני בורא כל עולמים!"

מעשה

בספר "ברכת אהרן" מביא שכאשר הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקארלין ז"ל הי"ד שהה בארץ ישראל קודם המלחמה, ביקר אצל דודו הרה"ק רבי מנחם נחום מראחמסטריווקא ז"ל שכבר היה אז זקן מופלג.

סיפר לו הרה"ק מראחמסטריווקא כך: "פעם הגיע קוויטל לאבי הרה"ק רבי יוחנן ז"ל וביקשתי לקרותו. אמר לי אבי: "כול אתה לקרותו, שהרי כבר ראוי אתה להיות רבי". ואמר לי: "אתה יודע מה זה רבי? רבי הוא מי שיושב בראש השולחן בסומכים עליו אלפי חסידים..."

הבנה למעשה

והוא חושב לעצמו: "הלא כל הכבוד הזה אינו ראוי לי כי אנכי עפר ואפר, ובזו השבירות לב ובזו הענווה, מאירים בו את זכות אביו ואת זכות אבי אביו!"

מעשה

ובענין הענווה, מסופר על חסיד ליובאוויטש הנודע רבי אלטר שמחוביץ זצ"ל, שפעם פגש בירושלים את הגאון רבי משה קליערס זצ"ל, רבה של טבריה. ומשלא הכירו, שאל אותו: "מה שמכם?" ענה לו: "משה". שאל אותו החסיד: "לאו רבה של טבריה הנכנס?" ענה לו: "כן, כן, משה אני, רבה של טבריה".

הבנה למעשה

התבטא בפניו החסיד בהתפעמות: "אתם האדם הראשון שמצאתי שיש לו ענווה, אך אינו עושה מזה עסק!"

שכן החסיד הכיר מסגנון דיבורו שאין הוא עושה עסק מהענווה. שאלת על שמי - שמי משה. שאלתי אם אני רבה של טבריה - אכן אני רבה של טבריה. ואין שום סתירה בין השנים; אני משה ואני רבה של טבריה.

הצדיקים היו שלמים במידת ההשתוות, ולכן לא היה אכפת להם כיצד הם נראים מבחוץ. יכולים היו להתהלך בגינוני מלכות, ובפנים היו מרגישים כאסוקפה הנדרסת, בטלים ומבוטלים לבוראם יתברך.

מעשה

כך סיפר הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק ז"ל (י"ג אורות) על מתנגד אחד ששאל את בעל התניא ז"ל: "מיהו מחבר הספר 'נועם אלימלך' שנמצא אצלי תחת הספסל..."

הבנה למעשה

אמר לו הרה"ק הבעל התניא: "דע לך, שהמחבר, אפילו היית משים אותו בעצמו תחת הספסל, לא היה מתרגז עליך ולא היה אומר לך כלום!"

זהו הכלל: כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנות. ככל שהצדיק עולה יותר ומתגדל יותר, כך הוא מתבטל יותר לבוראו ונעשה יותר בענווה עד שלאנשים פשוטים אין אפילו השגה בגודל ענוותנותו.

הנרות הללו קודש הם!

עת קרבים ובאים ימי האוירה, ימים בהם עשה השי"ת ימים לעמו ישראל, וכבימים ההם * בזמן הזה.

33 שיעורים נפלאים ובהירים בענייני המועד והזמן, יקנו בקרבך מבט אחר לגמרי על ימי החג, מצוותיו ומנהגיו, ומוה עלינו לפעול בימים האלו.

טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 0732951337

ליגשה שירה לתקיימת 'חוכמה' הקישו בכניסתכם למערכת * ואח"כ מספר הקובץ: 111177 ובחרו שיעור רצוי!

קול הביניני 072.2577726 אר"ב - 718.686.8300 ברטניה - 0204.586.2115 ברניה - 03.300.0223

לתרומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לבנות שירות למסן 'הביניני' בדוא"ל: info@machonhavineini.com

לקבלת גיליון קביעות וכן להירשם והארת בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות למסן 'בית הגניני' דוא"ל: a60263@gmail.com

700 גליונות

נתרמו ידידינו הר"ר יצחק ברמ"ב בוקשפן שליט"א לרגל שמחת הולדת בתו למזל"ט

ה"ר שיזכה לגדלה לתורה לחופה ולמעש"ט!

800 גליונות

נתרמו ע"י ידידנו הר"ר יוחנן ביניק שליט"א לרגל שמחת הבר מצווה לבנו החשוב ה"ה דוד ה"י

ה"ר שיזכה לראות ממנו רוב נחת דקדושה ע"ד ישראל סבא מתוך הרבה והרחוה!

1000 גליונות

נתרמו ע"י ידידנו הר"ר משה אהרן שלינגר שליט"א לרגל שמחת אירוסיתו עב"ג החתן הבחור המופלג ה"ה שמשון הכהן פאם ה"ז בן ידידנו הר"ר מרדכי הכהן שליט"א וזכו לכנות בית נאמן לה ולתורתו מתוך אמונה ובטחון